

Llibres a casa: identitat, cultura i dret a la lectura

Published by [Interacció](#) [1] on 18/11/2020 - 09:40 | Last modification: 18/04/2026 - 10:00

Una casa amb les parets buides és una casa sense ànima. La nostra llar és un espai en el qual ens sentim còmodes, i amb el pas dels anys l'anem omplint dels objectes que es relacionen amb les nostres vivències i que ens defineixen. D'entre tots ells, els **llibres** són el reflex dels nostres gustos i interessos. A cada casa hauria d'haver-hi almenys un llibre, una revista o un conte. La lectura és entreteniment, però també cultura i coneixement.

Els llibres i altres formes d'expressió escrita no són només mercaderies, sinó que tenen un valor especial per a la societat".

Així ho expressen Helge Rønning i Tore Slaatta, autors de l'informe «**Ambitious Literary Policies: International Perspectives**», el contingut del qual es pot entendre en paral·lel al de l'informe «**Publishers and the United Nations Sustainable Development Goals**» escrit per Åsfrid Hegdal. Ambdós treballs són iniciativa de la International Publishers Association i la The Norwegian Publishers Association, i **mentre que l'un es centra en demostrar la importància de les polítiques literàries actives i ambicioses, l'altre s'emmarca en tot moment dins dels 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'Agenda 2030.**

D'acord amb Rønning i Slaatta, "la literatura, el llenguatge escrit i el llibre son vistos com a mitjans fonamentals a cada societat". Tanmateix, alerten que **les polítiques literàries poden quedar fàcilment difuminades en un context en el qual el desenvolupament digital i la lectura en pantalla es promouen tant en l'àmbit laboral com en l'educatiu.** Per això, dubten que la literatura pugui sobreviure sense les polítiques literàries, de les quals remarquen quatre grans valors:

- **Llenguatge escrit com a mitjà de comunicació social.**
- **Disponibilitat, participació, drets d'autor i ús.**
- **Diversitat i llibertat d'expressió.**
- **Reflexió i crítica de qualitat.**

Les formes de les polítiques literàries varien en funció dels sistemes polítics de cada país, però a tot arreu se'ls hauria d'atorgar la importància que es mereixen. Per això, l'informe de Rønning i Slaatta té com a objectiu **reconèixer i sistematitzar aquestes variacions, així com comparar i analitzar els diversos models existents avui dia, per inspirar iniciatives polítiques i reformes arreu del món.**

En aquest procés d'anàlisi, els autors **identifiquen el gran canvi entre el model tradicional de crear literatura i l'actual:** la transició del llibre en format paper al llibre digital i, més concretament, la distribució dels segons.

En aquest context actual, en què el text i el seu propi autor passen a estar subordinats a l'univers virtual, **les polítiques literàries són més útils que mai:** poden constituir una garantia pels autors, facilitar la diversitat de llibres i ajudar a baixar els preus dels llibres reduint els impostos.

A l'inici de l'informe, els autors es plantegen tres qüestions que aborden després d'haver analitzat les característiques dels diversos models de polítiques literàries existents actualment.

Existeix algun tipus de política literària bàsic i universal cap al qual tots els països haurien d'apropar-se?

Segons els autors, les polítiques literàries estan entrelaçades les unes amb les altres, però algunes són més prioritàries que d'altres. A tall d'exemple, asseguren **que sense la protecció essencial de la llibertat d'expressió i la defensa dels drets d'autors, altres mesures perdrien eficàcia**. Malgrat donar especial rellevància a aquests dos factors, els autors conclouen que no és possible seleccionar una o un parell de polítiques com les més essencials i efectives a escala mundial. En canvi, es decanten per creure que els efectes secundaris positius es produiran si tot un seguit de polítiques són eficaces i funcionen en simfonia.

A la pregunta sobre **quines polítiques es consideren millors pràctiques i poden servir de model pels indrets on no encara no s'han implementat**, els autors responen assenyalant-ne dues. Una d'elles és la **reducció (i fins i tot supressió) de les taxes en llibres**, tant si són en format paper com electrònic, quelcom que pot encoratjar a la societat a comprar i llegir més llibres. D'altra banda, donen especial rellevància a la **promoció del sistema de biblioteques**. Actualment, les biblioteques són molt més que espais on s'alberguen llibres, també són centres de difusió i de debat.

Per últim, **els autors es pregunten per quins models s'ha d'apostar en el futur**. Ambdós es mostren convençuts que, malgrat la digitalització de l'educació, l'escriptura i la lectura són crucials en tots els objectius d'aprenentatge. En aquesta línia, creuen que en el futur **s'haurà de treballar per trobar la millor manera de combinar els avantatges del paper i de les pantalles**. A més, també preveuen que serà necessari protegir les llengües minoritàries, i apostar per la lectura fora més enllà de l'àmbit de l'educació formal.

Com ja s'ha avançat, la perspectiva des de la qual ambdós informes aborden el llenguatge escrit i la lectura no és la mateixa. Ara bé, que els dos creuen fermament en el valor positiu que tenen aquestes pràctiques per a la societat és innegable.

Publishers and the United Nations Sustainable Development Goals és el primer informe d'aquest tipus que **recopila i organitza les diverses activitats iniciades pels editors en el marc dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'Agenda 2030**. En paraules del seu autor, "la lectura i l'aprenentatge són parts essencials en el creixement i desenvolupament d'un nen. Els llibres proporcionen inspiració, fomenten nous enteniments i experiments diferents perspectives". Així doncs, és per aquest motiu que la lectura té un paper tan important en tots i cadascun dels 17 ODS, si bé en alguns casos es percep millor que en d'altres.

En aquesta línia, la primera part de l'informe presenta el **projecte 'El Club de lectura dels ODS [2]'** ('The SDG Book Club' n'és el títol en anglès), fruit de la col·laboració entre les Nacions Unides, la International Publishers Association (IPA), la International Federation of Librarian Associations (IFLA), l'European and International Booksellers Federation (EIBA), l'International Authors Forum (IAF), i l'International Board on Books for Young People (IBBY). El projecte s'adreça a nens i nenes d'entre 6 i 12 anys i té com a principal finalitat inspirar als infants per passar a l'acció. El club de lectura és més que una llista de llibre, diu Hegdal, que afegeix que **es tracta de l'oportunitat perquè els nens i nenes es reuneixin a les seves comunitats locals i treballin l'hàbit lector a la vegada que coneixen i s'impliquen en els ODS**. En un inici, el llistat de llibres es podia trobar en els idiomes oficials de les Nacions Unides, però actualment alguns països i regions han adoptat la iniciativa a través de les seves llengües locals. Per això, **l'informe inclou un annex amb els passos a seguir per tal de crear una versió local de la iniciativa**.

El cos del document, tanmateix, el constitueixen 17 capítols, un per cada ODS. L'estructura que segueixen és clara i entenedora; primer es presenta breument l'objectiu en qüestió, i tot seguit s'explica **com hi pot contribuir la lectura, ja sigui de forma directa o indirecta**:

- **Contribució directa: Educació de qualitat (ODS 4)**. L'educació és fonamental per a les editorials educatives, que proporcionen recursos d'aprenentatge que ajuden als mestres i professors a aplicar de la millor manera possible els seus plans d'estudis.
- **Contribució indirecta: Aigua neta i sanejament (ODS 6)**. La indústria del llibre pot donar suport a aquest repte global mitjançant publicacions adaptades a diferents edats, nivells de coneixement i localitzacions geogràfiques per tal de contribuir a conscienciar als lectors sobre la importància que tothom tingui la possibilitat d'accedir a aigua neta.

Les principals conclusions a les quals arriba l'autor amb aquest informe són 5:

- **Les publicacions són fonamentals pel progrés dels ODS.** Els editors poden proporcionar plataformes per debatre els temes representats pels ODS; així com la pobresa, la salut, la igualtat i el medi ambient.
- **Igualtat d'oportunitats per a tothom.** La indústria del llibre ha comprès la importància de tenir una força de treball diversa i de realitzar activitats inclusives.
- **Construir generacions més intel·ligents.** Poder llegir i adquirir coneixements és fonamentals per lluitar contra la pobresa i la fam, alguns dels grans reptes als quals es refereixen els ODS.
- **Aturar el canvi climàtic.** La indústria del llibre cada vegada està treballant més per tal de reduir la seva petjada mediambiental.
- **L'associació i la col·laboració segueixen sent importants**, i són dos dels aspectes que constitueixen la indústria.

L'informe d' Hegdal posa sobre la taula tot el que els llibres i la lectura poden oferir per apropar-nos a una realitat més sostenible amb el medi ambient l'any 2030. Per tal de maximitzar els seus efectes beneficiosos, però, cal que comptin amb una estructura sòlida ben organitzada. Per això, cal sumar-nos a la crida de Rønning i Slaatta per unes polítiques literàries fortes, actives i ambicioses a escala mundial.

Podeu consultar aquí les versions íntegres dels dos informes:

Rønning, H., i Slaatta, T. (2020). «[Ambitious Literary Policies: International Perspectives](#) [3]». Geneva : International Publishers Association. Recuperat de <https://www.internationalpublishers.org/state-of-publishing-reports/ambitious-literary-policies-international-perspectives> [4]

Hegdal, Å. (2020). «[Publishers and the United Nations Sustainable Development Goals](#) [5]». Geneva : International Publishers Association. Recuperat de <https://www.internationalpublishers.org/state-of-publishing-reports/publishers-and-the-united-nations-sustainable-development-goals> [6]

N.E. Del 27 al 29 d'octubre, va tornar el saló [Liber](#) [7], aquest cop totalment digital per salvar les limitacions provocades per la pandèmia i contribuir a reactivar el sector. En la seva 38a edició, organitzada per Fira de Barcelona i la Federació de Gremis d'Editors d'Espanya (FGEE), Els editors van reclamar un pacte d'estat per salvar el sector. **Podeu descarregar la nota de premsa [aquí](#) [8]**

Categories: Informe

Categories: Informes i documents

Tags: governança cultural

Tags: sectors culturals i creatius

Tags: cultura i sostenibilitat

Tags: participació cultural

Tags: lectura i biblioteques

- [9]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2020/armats-llibres-IPA>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/sdgbookclub/>

[3] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/ambitious_literary_policies.pdf

[4] <https://www.internationalpublishers.org/state-of-publishing-reports/ambitious-literary-policies-international-perspectives>

[5] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/publishers_and_the_united_nations_sustainable_development_goals.pdf

[6] <https://www.internationalpublishers.org/state-of-publishing-reports/publishers-and-the-united-nations-sustainable-development-goals>

[7] <http://www.liber.es/ca/home>

[8] <https://editors.cat/wp-content/uploads/2020/10/editores-reclaman-pacto.estado.pdf>

[9] <https://interaccio.diba.cat/node/8371>